EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Vastaus kuulemisessa 19.9.2024 esitettyyn kysymykseen

Sanktiokumulaation riskiä ei ole. Esityksellä ei muuteta jäännösrangaistuksen täytäntöönpanoa. Tuomioistuimella on edelleen laaja harkintavalta, missä määrin jäännösrangaistuksesta pannaan uuden rikoksen johdosta täytäntöön vai pannaanko siitä täytäntöön mitään. Sanktiokumulaatio ei ole relevantti arvioitaessa ehdonalaiseen vapauteen päästämisen määräosia.

Suhteellisuusperiaate toteutuisi itse asiassa paremmin, kun kaikkia uusijoita käsiteltäisiin samoilla säännöillä. Suhteellisuutta pitää arvioida erityisesti rangaistusasteikoista päätettäessä. Ehdonalaiseen vapauteen päästämistä voidaan myös ihmisoikeussopimuksen näkökulmasta normeerata varsin laajalla skaalalla. Määräosat eivät ole nykyisin kansainvälisessä katsannossa yleisestä käytännöstä poikkeavia, ei myöskään esitetty uusi sääntely ensikertaisuudesta.

Harkintavallan lisäämistä en kannata. Oikeusturvan ja ennakoitavuuden kannalta on syytä säätää kiinteät säännöt siitä, milloin vanki päästetään ehdonalaiseen vapauteen. Jäykkyys on tässä etu. Aiemmin ehdonalaiseen vapauteen päästäminen oli harkinnanvaraisempaa, mutta harkintavallasta luovuttiin hyvästä syystä vankeuslain uudistuksessa. Valvottuun koevapauteen päästäminen ennen ehdonalaista vapauttamista on harkinnanvarainen. Ei ole syytä lisätä harkinnanvaraisuutta vapauttamisen seuraavalle asteelle eli ehdonalaiseen vapauttamiseen.

Olisi toki mahdollista harkita sellaista sääntelyä, että muutos koskisi vain esimerkiksi tapauksia, joissa vankilassa suoritettu aika on ollut enintään tietyn mittainen (esimerkiksi 1 vuosi). Hallituksen esityksessä on tämä malli hylätty perustellusta syystä. Kyseessä olisi vaikeasti hallittava sääntely ja se lisäisi merkittävästi Rikosseuraamuslaitoksen työtaakkaa. Loppujen lopuksi selkeä sääntely on perustelluin säätämistapa tässä asiassa.



Matti Tolvanen